

Základná škola s materskou školou, Tajovského 2, Badín

**VÝCHOVNÝ PROGRAM
ŠKOLSKÉHO KLUBU DETÍ**

**Sebarozvoj ako kľúčový prostriedok
pri výchove osobnosti pre 21. storočie**

2023-2027

OBSAH

Úvod

1	Identifikačné údaje	5
2	Ciele a poslanie výchovy	6
3	Formy výchovy a vzdelávania	7
4	Výchovný jazyk	8
5	Tematické oblasti výchovy	9
5.1	Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy	11
5.1.1	Komunikácia a práca s informáciami	11
5.1.2	Sebarozvoj a svet práce	12
5.1.3	Zdravie a subjektívna pohoda	13
5.1.4	Spoločnosť a príroda	14
5.1.5	Kultúra a umenie	15

Úvod

Výchovný program pre školský klub detí vymedzuje základné požiadavky štátu na poskytovanie výchovy a vzdelávania v školských kluboch detí.

Výchovný program:

- predstavuje štátom vymedzené ciele a obsah výchovy a vzdelávania v súlade s aktuálnymi požiadavkami na zabezpečenie komplexného rozvoja osobnosti dieťaťa s akcentom na výchovnú činnosť,
- zohľadňuje ciele a princípy výchovy v čase mimo vyučovania, výchovy vo voľnom čase a neformálnej výchovy a vzdelávania,
- prispieva k ucelenému a vnútorne prepojenému systému základného vzdelávania, prepája formálne a neformálne vzdelávanie,
- prispieva k formovaniu osobnosti dieťaťa v úzkej spolupráci s príslušnou základnou školou a rodinou dieťaťa,
- zdôrazňuje demokratický prístup a prístup neformálnej výchovy a vzdelávania vo výchovno-vzdelávacej činnosti umožňujúci zdieľanie osobných skúseností a pohľadov na obsah i proces, – akcentuje potrebu pracovať s rozmanitosťou detí, ich rôznorodým potenciálom, nadaním aj znevýhodnením na princípe inklúzie vo výchove a vzdelávaní, ktorá je determinovaná vytvorením podmienok a podporných opatrení v podobe integrovaného systému prevencie, intervencie a personálneho posilnenia,
- zohľadňuje miestne podmienky a skladbu detí, ktoré navštevujú školský klub detí,
- je rámcom a východiskom pre tvorbu metodických materiálov pre školský klub detí, ktorý môže podporovať realizáciu výchovného programu školského zariadenia,
- podporuje napĺňanie obsahovej dimenzie výchovy mimo vyučovania, čím vytvára predpoklady plnohodnotnej prípravy detí na život,
- vytvára predpoklady na autonómne plánovanie a realizáciu výchovy a vzdelávania,
- zabezpečuje zmysluplnú realizáciu činností v školskom klube detí zameranú na:
 - oddych v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin,
 - záujmovú činnosť,
 - prípravu na vyučovanie,

– vychádza z legislatívnych podmienok fungovania školských klubov detí a ich špecifik, pre ktoré je typické, že:

- prijímanie detí do týchto zariadení nepodlieha prijímaciemu konaniu,
- účasť detí na výchovno-vzdelávacej činnosti sa zakladá na rozhodnutí jedinca/zákonných zástupcov dieťaťa,
- činnosti a aktivity školského klubu detí vychádzajú zo záujmov detí, čím je vytváraný dostatočný priestor pre individuálny prístup a vlastné tempo činnosti,
- časová voľnosť umožňuje flexibilitu vo využívaní rozmanitých foriem a metód práce a vo využívaní rozmanitých priestorov na ich realizáciu.

1 Identifikačné údaje

Výchovný jazyk: **slovenský**

Forma výchova a vzdelávania: **poldenná**

Druh školského zariadenia: **štátne**

Predkladateľ: **Základná škola s materskou školou, Tajovského 2, Badín**

Názov školy : **Základná škola s materskou školou, Tajovského 2, Badín**

Adresa : **Tajovského 2, 976 32 Badín**

IČO : **35677813**

Riaditeľ školy : **Mgr. Viera Turianska**

Telefón: 048/4182632

E-mail: zsbadin@centrum.sk, zsbadin@zsbadin.edu.sk

WWW: www.zsbadin.edupage.org

Zriaďovateľ: Obec Badín

Adresa : Sládkovičova 4, 976 32 Badín

Kontakty : Mgr. Pavol Hric, starosta obce

Telefón: 048/4182601

E-mail: badin@obecbadin.sk

WWW: www.obecbadin.sk

Dátum prerokovania v PR školy: 30. augusta 2023

Platnosť výchovného programu: 2.9. 2023 – 31.8. 2027

2 Ciele a poslanie výchovy

Poslaním školského klubu detí je umožniť deťom rozvíjať ich osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby v podporujúcom prostredí uplatňujúcom požiadavky na výchovu mimo vyučovania a výchovu vo voľnom čase, prostredníctvom princípov neformálneho vzdelávania.

Hlavný cieľ

Vytváranie podnetného prostredia, ktoré podporuje vnútorný záujem o svet a rozvoj životných zručností, ako základ k formovaniu aktívneho, vzdelaného a šťastného dieťaťa.

Špecifické ciele:

- rozvíjať schopnosť asertívneho riešenia každodenných situácií,
- podporovať vnútornú motiváciu a vôľové vlastnosti,
- rozvíjať emocionálnu inteligenciu a empatiu, kognitívne schopnosti v oblastiach: čitateľská finančná a digitálna gramotnosť, efektívne používanie anglického jazyka,
- podporovať zodpovednosť a samostatnosť pri rozhodovaní sa,
- poskytovať priestor pre sebareflexiu detí,
- individuálne pristupovať k potrebám detí a rešpektovať ich schopnosti,

- vytvárať podnetné prostredie a tým rozvíjať záujmy a zručnosti detí,
- prispievať k jednotnému pôsobeniu vychovávateľa a učiteľa na dieťa, s ohľadom na jeho individuálne potreby,
- budovať vzťah k občianskej angažovanosti participáciou na komunitných podujatiach,
- osvojiť si a aplikovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu,
- podporovať záujem o zdravý životný štýl a tým prispievať k prevencii vzniku sociálno - patologických javov,
- rozvíjať manuálne zručnosti a tvorivosť,
- rozvíjať samoobslužné činnosti,
- podnecovať vzájomnú spoluprácu a interakciu medzi deťmi jednotlivých oddelení ŠKD.

Všeobecné ciele výchovy a vzdelávania v školskom klube detí sú :

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa základného vzdelávania,
- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj,
- rozvíjať spôsobilosti plánovať a vyberať si vhodné činnosti na participáciu, rekreáciu a relaxáciu,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí dieťa, jeho osobnostný potenciál a výchovno-vzdelávacie potreby,
- podporovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove,
- zabezpečiť oddych a relaxáciu detí po vyučovaní v škole,
- rozvíjať záujmy a naplňovať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí,
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole,
- zabezpečovať deťom podmienky na prípravu na vyučovanie.

3 Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa organizuje ako poldenná.

Formy výchovy a vzdelávania zohľadňujú legislatívou stanovený hlavný predmet činnosti a tým je príprava na vyučovanie, záujmová činnosť a oddych.

Príprava na vyučovanie: vypracovanie domácich úloh, opakovanie a precvičovanie učiva (didaktické hry a pomôcky), uplatňovanie získaných vedomostí a zručností v praxi.

Záujmová činnosť: je realizovaná pravidelne, prostredníctvom tematických oblastí výchovy a rekreačnej činnosti.

Oddych je realizovaný aktívnou formou, s ohľadom na aktuálne potreby detí.

Základnou organizačnou jednotkou je oddelenie školského klubu, v ktorom sa realizujú hromadné, skupinové alebo individuálne aktivity výchovno-vzdelávacieho charakteru.

Deti sú do jednotlivých oddelení zaraďované spravidla podľa veku. Maximálny počet detí v oddelení školského klubu je 26.

4 Výchovný jazyk

Výchovným jazykom v školských kluboch detí je štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk.

5 Tematické oblasti výchovy

Obsahovú dimenziu výchovy mimo vyučovania reprezentujú tri piliere – **personalizácia, inklúzia a subjektívna pohoda**, ktoré sú obsiahnuté v tematických oblastiach výchovy.

Tematické oblasti výchovy sú:

1. Komunikácia a práca s informáciami
2. Sebarozvoj a svet práce
3. Zdravie a subjektívna pohoda
4. Spoločnosť a príroda
5. Kultúra a umenie

Výchovno-vzdelávacia činnosť v školských kluboch detí je vnútorne prepojená s obsahom a cieľmi základného vzdelávania.

Tematické oblasti výchovy sú kompatibilné so vzdelávacími oblasťami základného vzdelávania.

V tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami sú integrované dve vzdelávacie oblasti – oblasť Jazyk a komunikácia a oblasť Matematika a práca s informáciami.

Tematická oblasť výchovy Sebarozvoj a svet práce je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Človek a svet práce.

Tematická oblasť výchovy Zdravie a subjektívna pohoda súvisí so vzdelávacou oblasťou Zdravie a pohyb.

V tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda sú integrované dve vzdelávacie oblasti – Človek a spoločnosť a Človek a príroda.

Tematická oblasť výchovy Kultúra a umenie je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Umenie a kultúra.

Ciele tematických oblastí výchovy sú prispôsobené požiadavkám 21. storočia, záujmom a potrebám súčasných detí i trendom vo svete vzdelávania (digitalizácia, informatizácia, inklúzia, individualizácia a diferenciacia a i.).

V tematických oblastiach výchovy sú integrované všetky ciele základného vzdelávania, ktoré boli adaptované vo vzťahu k charakteru výchovy mimo vyučovania a špecifikám výchovno-vzdelávacej činnosti v školskom klube detí v reálnej pedagogickej praxi.

Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Nie sú uzavretým celkom, ale otvorenou obsahovou dimenziou výchovy mimo vyučovania.

Tematické oblasti výchovy je možné implementovať v rámci všetkých druhov činností, s rešpektovaním zabezpečenia psychohygieny detí a ich oddychu v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin. V školskom klube detí sa realizujú najmä oddychová a rekreačná činnosť, zájmová činnosť a príprava na vyučovanie.

5.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

5.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia, budovanie digitálnej stopy.

Riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti.

Kritické myslenie, riešenie problémov, vyhľadávanie a detegovanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax), objektivita subjektivita interpretácií, komparácia informácií, overovanie informácií.

Čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami
1.	Osvojovať si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhajovať vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia.
2.	Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou v súlade s komunikačnou situáciou, v rôznom komunikačnom prostredí.
3.	Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, tvoriť vlastné texty, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu textu.
4.	Aplikovať informatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania IKT a mediálnych produktov.
5.	Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom).
6.	Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania.
7.	Osvojovať si komunikačnú etiku.
8.	Využívať matematické myslenie a logické operácie v každodennom živote a štúdiu.

5.1.2 Sebarozvoj a svet práce

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Personalizácia – priestor pre objavovanie a definovanie seba.

Sebadôvera, sebapoznávanie – kto som, kým sa chcem stať, o čom snívam.

Manažment času (angl. time management), sebadisciplína, pevná vôľa.

Budovanie „mojej značky“ – prezentovanie seba.

Mäkké zručnosti (angl. soft skills) – tímová spolupráca, kooperácia, asertivita, tvorivé myslenie, empatia.

Riešenie konfliktov, správne sa rozhodovať, vyjednávanie, atraktivita povolání, nové pracovné pozície, digitalizácia a informatizácia.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Sebarozvoj a svet práce
1.	Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba.
2.	Osvojovať si zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity.
3.	Zapájať sa úspešne do bežného života rozvíjaním zručností finančnej gramotnosti.
4.	Aplikovať metakognitívne stratégie pri postupoch vlastného učenia sa.
5.	Využívať vlastné záujmy na podporu sebarealizácie a voľby povolania.
6.	Aplikovať zručnosti kooperácie a spolupráce ako člen tímu, sociálnej skupiny.
7.	Nadobúdať pracovné zručnosti v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.
8.	Byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu.

5.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Fyzické zdravie, duševné zdravie, zdravý životný štýl, životospráva, šport, cvičenie, režim dňa.

Motivácia, ašpirácie, túžby.

Postoje, názory.

Sila prítomného okamihu, prežívanie svojej pozície – člena tímu, skupiny ako časť rastu, života.

Subjektívna pohoda (angl. wellbeing) ako schopnosť bytia bez strachu, úzkosti, nežit' v obrane.

Pocit šťastia – čo ma robí šťastným, čo mi prináša radosť.

Pocit spokojnosti – zmysel života.

Skutočný život a virtuálna realita.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Zdravie a subjektívna pohoda
1.	Vykonávať činnosti zodpovedajúce svojmu osobnému potenciálu v oblasti pohybových aktivít, športu a telesnej výchovy.
2.	Dosahovať duševnú rovnováhu prostredníctvom kompenzácie duševného a fyzického zaťaženia školského vyučovania pohybovými aktivitami.
3.	Získať informácie o zdravom životnom štýle a uspokojiť svoje fyzické potreby (spánok, strava, pohyb, odpočinok) vo svojom dennom režime.
4.	Využívať svoje osobné záujmy na vlastnú sebarealizáciu a relaxáciu.
5.	Využívať svoj talent a nadanie na vyjadrovanie svojej životnej spokojnosti.
6.	Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu.
7.	Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. Poznať dôležité linky pomoci.
8.	Upevňovať hygienické zásady, návyky základných sebaobslužných činností, poznať kultúru stolovania a aplikáciu zásad slušného správania v praxi.
9.	Prejaviť prosociálne zručnosti pri sebapoznávaní, riešení emočných problémov, mať schopnosť zvládnuť vlastné pozitívne a negatívne emócie, riešiť kvalitu vzťahov s rodičmi, spolužiakmi, učiteľmi/vychovávateľmi.
10.	Získať správne návyky držania tela a mať kultivovaný pohybový prejav.
11.	Nadobudnúť odolnosť a zdravé sociálne návyky ako prevenciu pred rizikovým správaním.

5.1.4 Spoločnosť a príroda

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti.

Ľudské práva.

Sociálne znevýhodnené (vylúčené) skupiny.

Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spolutvorcu.

Medziľudské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie, dialóg, konsenzus, kompromis, lojalita.

Trvalo udržateľný rozvoj.

Planéta Zem.

Vesmír.

Globálne problémy ľudstva.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda
1.	Utvrdzovať etické správanie, prijímanie odlišnosti, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti.
2.	Upevňovať vlastné poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu.
3.	Diskutovať o mediálne aktívnych skupinách, ktoré spochybňujú demokratické hodnoty a propagujú extrémizmus v rôznych oblastiach (napr. youtuberi, influenceri propagujúci nežiadúce postoje a názory v rozpore s demokratickými hodnotami a spoločenskými normami).
4.	Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich so spoločenskými alebo globálnymi výzvami.
5.	Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu.
6.	Rozvíjať abstraktné myslenie smerujúce k pochopeniu podstaty témy a aj experimentovanie a bádanie.
7.	Zapájať sa do výberu a realizácie dobrovoľníckych aktivít.

5.1.5 Kultúra a umenie

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Kultúrne dedičstvá – tradície, zvyky, obyčaje.

Rozmanitosť a vplyv iných kultúr.

Národná hrdosť, vlastenectvo. Slovensko – moja krajina.

Náboženstvá.

Národnostné menšiny.

Umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické.

Sebavyjadrenie cez umenie.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Kultúra a umenie
1.	Aplikovať podnety moderného výtvarného umenia, podnety inšpirované dejinami umenia, podnety architektúry, podnety fotografie, podnety videa a filmu, podnety elektronických médií, podnety dizajnu a remesiel, podnety spevákkej a inštrumentálnej činnosti, podnety iných oblastí poznávania sveta pri vlastnom experimentovaní, rozvíjaní tvorivosti a kreativity postavených na vlastnom zážitku a skúsenosti.
2.	Nadobudnúť interkultúrne kompetencie a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku v kontexte histórie a súčasnosti.
3.	.Využívať rôzne formy umenia (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné) na vlastné sebvýjadrenie, originálne reflexie skutočnosti, schopnosti kritického čítania a interpretácie.
4.	Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaní kultúrneho dedičstva, poznávaniu kultúrnych hodnôt umenia.
5.	Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
6.	Vnímať umenie a kultúru na základe súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov, chápať význam estetických faktorov a estetickej činnosti v každodennom živote, význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.
7.	Rozvíjať poznanie seba ako euroobčana v oblasti kultúry, využívať skúsenosti muzeálnej a galerijnej pedagogiky.